

Sygn. akt VU 1888/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Przybyłko

Protokolant: Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2013 roku w Legnicy

sprawy z wniosku M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania M. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 30 października 2012 roku

znak (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 30 października 2012r. odmówił M. P. przyznania emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, że zgodnie z art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1.01.1999r.) osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn oraz okres składkowy w ilości co najmniej 25 lat. Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki nabycia prawa do emerytury ustala się na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudniony w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. I tak zgodnie z § 4 tego rozporządzenia „Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2). Zgodnie z tym wzorem zakład pracy ma obowiązek w wydanym pracownikowi dla celów emerytalnych świadectwie pracy określić rodzaj pracy ściśle wg wykazu, działu i pozycji w/w rozporządzenia, podać stanowisko pracy w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem, działem, pozycją i punktem zarządzenia resortowego lub uchwały właściwego ministra

oraz wskazać okres, w którym praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Zdaniem organu rentowego wnioskodawca nie spełnia wymienionych warunków, ponieważ na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach wobec wymaganych 15 lat, a nadto, w dacie wydania decyzji nie osiągnął wieku emerytalnego. Zakład podał, że nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia:

- od 21 lipca 1970r. do 30 października 1971r. w (...) sp. z o.o. w L., ponieważ charakter pracy wykazany w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 3 września 1998r. nie został określony ściśle wg właściwego wykazu, działu i pozycji Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a wymienione stanowisko jest niezgodne ze stanowiskiem wymienionym we wskazanym dziale, pozycji i punkcie Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r,

- od 19 kwietnia 1974r. do 31 lipca 1988 r. w (...) sp. z o.o. w L., ponieważ charakter pracy wykazany w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 3 września 1998r. nie został określony ściśle wg właściwego wykazu, działu i pozycji Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, oraz, że z w/w świadectwa wynika, że wnioskodawca pracował jednocześnie jako „monter konstrukcji – ślusarz” więc nie wykonywał pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przewidzianym dla danego stanowiska pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca wnosił o jej zmianę w całości i przyznanie mu prawa od emerytury. Podał, że we wszystkich spornych okresach wykonywał zawód montera konstrukcji stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a na potwierdzenie swojego stanowiska wniósł o przesłuchanie świadków na okoliczność faktycznie wykonywanej przez niego pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wniosku o oddalenie odwołania organ rentowy podtrzymał argumenty zawarte w treści zaskarżonej decyzji. Nadto poinformował, że wnioskodawca urodził się (...) na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił 27 lat okresów składkowych i nieskładkowych, nie jest członkiem OFE, nie pozostaje w stosunku pracy, obecnie pobiera rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. P. urodził się (...). Na dzień 01.01.1999r. wykazał 27 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Nie przystąpił do OFE i nie pozostaje w stosunku pracy, który rozwiązał w dniu 31 grudnia 2005r. Z zawodu jest ślusarzem.

bezsporne

W okresie od 21 lipca 1970r. do 30 października 1971r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) (późniejsze (...) sp. z o.o.) w L. jako ślusarz – mechanik – stażysta. Wstępny staż pracy wnioskodawcy trwał od 27 lipca 1970r. do 27 lipca 1971r. W okresie tym wnioskodawca – zgodnie z programem stażu zapoznawał się z całokształtem pracy Zakładu, pracując kolejno na poszczególnych stanowiskach pracy. Wstępny staż kończył się egzaminem przed Komisją Kwalifikacyjną, po czym pracownik otrzymywał zaświadczenie o ukończeniu wstępnego stażu pracy. Wnioskodawca w ramach stażu wykonywał m.in. prace przy montażu konstrukcji, zapoznawał się z przepisami BHP, jak wykonywać prace na danym stanowisku. W okresie stażu wnioskodawcą opiekowali się starsi pracownicy, byli to i ślusarze i monterzy.

Okres ten wynosi 1 rok. Po odbytych stażu wnioskodawca kontynuował zatrudnienie do 30 października 1971r. jako ślusarz.

d: - dokumenty z akt ubezpieczeniowych wnioskodawcy,

- dokumenty z akt osobowych wnioskodawcy,

- wyjaśnienia wnioskodawcy k. 23v – 24.

W okresie od 9 listopada 1971r. do 22 kwietnia 1972r. wnioskodawca był zatrudniony w Zakładach (...) i pracował jako maszynista maszyn i urządzeń przeróbczych na powierzchni.

Od 24 kwietnia 1972r. do 10 kwietnia 1974r. wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową.

d: - dokumenty z akt ubezpieczeniowych wnioskodawcy,

Od 19 kwietnia 1974r. do 31 lipca 1988 r. ubezpieczony (po odbyciu zasadniczej służby wojskowej) zatrudnił się w Przedsiębiorstwie (...) (późniejsze (...) sp. z o.o.) w L.. Ubezpieczony został zatrudniony na stanowisku ślusarza. Dnia 4 kwietnia 1974r. zdobył tytuł mistrza w zawodzie mechanik obróbki ręcznej, a w dniu 6 lipca 1984r. ukończył kurs podstawowy spawania gazowego.

Zakład, w którym wnioskodawca był zatrudniony wykonywał prace remontowe i modernizacyjne na obiektach Zakładów (...) – Zakład (...). Pracownicy pracowali w brygadach, po. ok. 20 osób, a brygad było 4 - 5. W skład brygady wchodziło: ślusarze, spawacze, ślusarze – spawacze i monterzy konstrukcji stalowych. Spawacze musieli mieć uprawnienia spawalnicze, a monterzy zdolność do wykonywania prac na wysokościach. Wykonywane były remonty na oddziałach: młynowni, maszyn flotacyjnych, remontowane były zarówno konstrukcje jak i urządzenia typu: młyny, suszarki – łącznie z instalacją odpylającą, kruszarki młotkowe, konstrukcję wsporczą i pomosty obsługi. Z uwagi na wielkość maszyn konstrukcje te sięgały 12 metrów. Wnioskodawca wykonywał prace przy remontach tych konstrukcji i pomostów oraz przy montażu nowych konstrukcji i pomostów. Podczas remontów konstrukcje te wnioskodawca demontował, wykonywał to przy pomocy narzędzi ślusarskich, oraz przy pomocy suwnicy i zawiesi linowych. Niektóre elementy były odpalane przez spawaczy. Nowe elementy były przykręcane śrubami, a następnie spawane przez spawaczy. Wnioskodawca montował nowe elementy konstrukcji, różne elementy skręcał, potem przykrywał blachą, wstawiał barierki. Typowo jako spawacz nie pracował. Były to ciężkie konstrukcje, elementy miały po kilka ton. Praca ta była wykonywana na wysokości – na rusztowaniach bądź na wyciągu.

W okresie tego zatrudnienia wnioskodawca od 11 czerwca 1982r. do 12 października 1982r. pracował na budowie exportowej w dawnej NRD. Urlop bezpłatny na ten cel został wnioskodawcy udzielony do 30 października 1982r. Wnioskodawca powrócił z tej budowy w dniu 13 października 1982r. i dalsze zatrudnienie w Przedsiębiorstwie (...) w L. podjął w dniu 20 października 1982r.

Praca na budowie exportowej była pracą montera konstrukcji i urządzeń. Wnioskodawca pracował przy modernizacji cukrowni, wymieniał wszystkie urządzenia. Łączny okres pracy wnioskodawcy jako montera konstrukcji i urządzeń w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w L. (z okresem budowy exportowej) wynosi **14 lat, 2 miesiące i 26 dni** (po wyłączeniu 8 dni urlopu bezpłatnego).

d: - dokumenty zgromadzone w aktach ZUS,

- dokumenty zgromadzone w aktach osobowych,

- zeznania świadków: T. D., k. 22v - 23,

T. K. k. 23,

M. O. k. 23v,

- przesłuchanie wnioskodawcy, k. 24.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt.1, tj. innym niż 65 lat dla mężczyzn. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. I tak zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Z mocy art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej cytowane przepisy znajdują zastosowanie w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1.01.1999r.) osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpiezonego będącego pracownikiem.

W sprawie bezspornym był fakt, że na dzień 1 stycznia 1999r. wnioskodawca posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, na dzień złożenia wniosku nie jest członkiem OFE, nie pozostaje w stosunku pracy oraz ukończył wiek 60 lat w dniu(...).

Sporną kwestią wymagającą ustalenia Sądu było natomiast to, czy wnioskodawca posiada nadto 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zaznaczyć przy tym należy, że okres ten może przypadać wyłącznie do dnia 31 grudnia 1998r. (art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej).

Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczony nie spełnia tego warunku, ponieważ nie udowodnił wymaganego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia:

- od 21 lipca 1970r. do 30 października 1971r. w (...) sp. z o.o. w L., ponieważ charakter pracy wykazany w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 3 września 1998r. nie został określony ściśle wg właściwego wykazu, działu i pozycji Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a wymienione stanowisko jest niezgodne ze stanowiskiem wymienionym we wskazanym dziale, pozycji i punkcie Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r,

- od 19 kwietnia 1974r. do 31 lipca 1988r. w (...) sp. z o.o. w L., ponieważ charakter pracy wykazany w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 3 września 1998r. nie został określony ściśle wg właściwego wykazu, działu i pozycji Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, oraz, że z w/w świadectwa wynika, że wnioskodawca pracował jednocześnie jako „monter konstrukcji – ślusarz” więc nie wykonywał pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przewidzianym dla danego stanowiska pracy.

Wnioskodawca nie zgodził się z treścią zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią § 2 Rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zakład pracy winien wydać pracownikowi zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach, opierając się wyłącznie na posiadanej dokumentacji. Dokument taki jest podstawowym dowodem wykonywania tego rodzaju pracy dla organu rentowego rozpoznającego wnioski o emeryturę. Natomiast nie ulega wątpliwości – w świetle stanowiska reprezentowanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego – że w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody (tak: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984r., III UZP 48/84, niepubl.). Również w uchwale z dnia 10 marca 1984r. (III UZP 6/84, niepubl.) Sąd Najwyższy wyraźnie orzekł, że okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mogą być ustalone w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż zaświadczenie zakładu pracy.

Stanowisko to pozostaje w zgodzie z przepisem § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń, który stanowi, że „okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy. Przeprowadzenie takich dowodów jest tym bardziej uzasadnione, gdy ubezpieczony dysponuje prawidłowym według niego świadectwem, lecz jego treść kwestionowana jest przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Z tej ostatniej przyczyny w rozpoznawanej sprawie Sąd uznał za dopuszczalne dowodzenie przez wnioskodawcę faktu zatrudnienia w szczególnych warunkach wszelkimi dostępnymi w procesie cywilnym środkami dowodowymi, w szczególności przy pomocy dokumentów zgromadzonych w jego aktach osobowych, zeznań świadków i przesłuchania samego wnioskodawcy.

Na wstępie należy wskazać, że nazwa zajmowanego przez wnioskodawcę stanowiska w spornych okresach nie ma znaczenia w świetle przepisów cytowanego Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r., gdzie jest mowa o wykonywaniu **prac** w szczególnych warunkach, a nie o zatrudnieniu na stanowiskach zaliczanych do szczególnych. W Wykazie A stanowiącym załącznik do tego Rozporządzenia zawarto wykaz prac w szczególnych warunkach i w poszczególnych działach oraz pozycjach określono rodzaj prac, a nie nazwy stanowisk. Z tego względu należało przede wszystkim rozważyć, jakiego rodzaju prace wnioskodawca wykonywał w spornych okresach.

Na podstawie zgromadzonych w sprawie dowodów, w szczególności w postaci zeznań świadków oraz dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych wnioskodawcy, Sąd uznał, że jedynie zatrudnienie wnioskodawcy w okresie od 19 kwietnia 1974r. do 31 lipca 1988r. może być uznane za wykonywanie prac w szczególnych warunkach. Ubezpieczony pracował w tym okresie jako monter konstrukcji metalowych na wysokości.

Z dokumentacji zawartej w aktach osobowych dotyczących okresu zatrudnienia od 21 lipca 1970r. do 30 października 1971r. wskazano, że wnioskodawca, w początkowym okresie zatrudnienia był zatrudniony jako ślusarz – mechanik – stażysta. Wnioskodawca podał, że na początku jego zatrudnienia pracował jako ślusarz, a do jego obowiązków należało zapoznanie się z pracą. Znajduje to oparcie w dokumentach z akt osobowych wnioskodawcy, wprost z treści zawartej umowy o pracę. Skoro więc wnioskodawca w okresie trwającego jeden rok stażu miał zapoznawać się z pracą zakładu, na różnych stanowiskach nie mógł on wykonywać pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z tego względu okresu zatrudnienia na stażu, tj. od 21 lipca 1970r. do 21 lipca 1971r. zdaniem Sądu nie można uznać jako okres pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Podobnie dalszego okresu – do 30 października 1971r. nie można uznać jako pracy w szczególnych warunkach, bowiem z dokumentów z akt osobowych wynika, że wykonywał wówczas pracę ślusarza.

Wnioskodawca w okresie od 19 kwietnia 1974r. do 31 lipca 1988r. pracował jako monter konstrukcji metalowych na wysokości. Pracował w brygadzie montażowej, Wykonywane były remonty na oddziałach: młynowni, maszyn

flotacyjnych, remontowane były zarówno konstrukcje jak i urządzenia typu: młyny, suszarki – łącznie z instalacją odpylającą, kruszarki młotkowe, konstrukcję wsporczą i pomosty obsługi. Z uwagi na wielkość maszyn konstrukcje te sięgały 12 metrów. Wnioskodawca wykonywał prace przy remontach tych konstrukcji i pomostów oraz przy montażu nowych konstrukcji i pomostów. Podczas remontów konstrukcje te wnioskodawca demontował, wykonywał to przy pomocy narzędzi ślusarskich, oraz przy pomocy suwnicy i zawiesi linowych. Niektóre elementy były odpalane przez spawaczy. Nowe elementy były przykręcane śrubami, a następnie spawane przez spawaczy. Wnioskodawca montował nowe elementy konstrukcji, różne elementy skręcał, potem przykrywał blachą, wstawiał barierki. Typowo jako spawacz nie pracował.

Były to ciężkie konstrukcje, elementy miały po kilka ton. Praca ta była wykonywana na wysokości – na rusztowaniach bądź na wyciągu. Podobną pracę montera konstrukcji wykonywał w okresie pracy w cukrowni w dawnej NRD.

W ocenie Sądu, zeznania świadków zasługują na wiarę, są bowiem spójne, logiczne oraz wzajemnie ze sobą korespondujące. Podkreślić należy, że świadkowie pracowali razem z wnioskodawcą w tym samym zakładzie pracy, wobec czego mieli pełne informacje na temat rodzaju i charakteru wykonywanej przez wnioskodawcę pracy. Wszyscy świadkowie byli przekonani co do tego, że wnioskodawca pracował jako monter konstrukcji metalowych na wysokości.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, że w okresie od 19 kwietnia 1974r. do 31 lipca 1988r. wnioskodawca pracował jako monter konstrukcji metalowych na wysokości, a więc wykonywał pracę określoną jako pracę w warunkach szczególnych w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w dziale V pod pozycją 5. Okres ten wynosi (jak z powyższego wyliczenia) **14 lat, 2 miesiące i 26 dni**.

Tym samym, w ocenie Sądu, wnioskodawca nie udowodnił, że legitymuje się 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, a tym samym nie spełnia wszystkich warunków do przyznania mu prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.